

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

PRESSES RELĪZE

Divas pilsētas Latvijā un Lietuvā līdzī aizsargā abiniekus un rāpuļus un to mitrāju biotopus!

Projekta UrbUmbrella (Nr. LL-00232) ekspertu biologu inovatīvie lauka pētījumi un bioklimatiskā modelēšana Daugavpilī, Projekta Latvijas teritorijā

Projekta mērķis Latvijā ir Daugavpils pilsētas mitrāju reto abinieku un rāpuļu bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un herpetofaunas degradēto biotopu atjaunošana, cīņa pret invazīvajām sugām, kā arī purva bruņurupuča, kā mitrāja Lietussarga Sugas, populācijas pastiprināšana, īpašu uzmanību vēršot aizsargājamām un klimata pārmaiņu ietekmētām abinieku un rāpuļu sugām.

Daugavpils Universitātes zinātnieku ekspertu komanda Profesora A. Škute vadībā ir noslēgusi Projekta UrbUmbrella pirmā posma lauka pētījumus Daugavpils mitrāju teritorijā un veikusi Projekta mērķa aizsargājamo un invazīvo sugu izplatības bioklimatisko modelēšanu Projekta teritorijām Latvijā un Lietuvā.

Izpētē tika izmantotas inovatīvās metodes un modernas pētījumu tehnoloģijas saskaņā ar Latvijas abinieku un rāpuļu uzskaites metodiku: vokalizējošo abinieku nakts uzskaitē un bioindikācija to populāciju novērtēšanai, lielā tritona kāpuru uzskaitē, eDNS izpēte un reto un invazīvo sugu bioklimatiskā modelēšana, ka arī to vides novērtēšana.

Izpētes teritorijas herpetofauna

Daugavpils pilsētas Ruģeļu mitrāju ainava izceļas ar augstu abinieku un rāpuļu sugu daudzveidību – Projekta teritorijā konstatētas 16 Latvijā sastopamās abinieku un rāpuļu sugas, tostarp:

- ģiņi aizsargājamie lielais tritons (*Triturus cristatus*), brūnais varžkrupis (*Pelobates fuscus*) un sila ķirzaka (*Lacerta agilis*),
- Eiropas purva bruņurupucis (*Emys orbicularis*) – Latvijā ļoti reta suga ar zināmu vēsturisku atradni,
- Austrumu glodene (*Anguis colchica*) – jauna suga Latvijai, konstatēta Latvijā 2021. gadā.

Bioklimatiskās modelēšanas rezultāti atklājuši:

- draudus herpetofaunai - invazīvās sugas – rotans (*Perccottus glenii*) un sarkanausu bruņurupucis (*Trachemys scripta*) apdraud Daugavpils un Latvijas herpetofaunas sugas,
- invazīvo sugu izplatības risku – klimata pārmaiņu rezultātā invazīvās sugas izplatīsies Latvijā tālāk uz ziemeļiem.

Lai mazinātu mitrāju biotopu degradāciju un uzlabotu herpetofaunas populāciju stāvokli Projekta teritorijā, ekspertu izpētes rezultātā ir izstrādāti biotopu atjaunošanas un dabas aizsardzības pasākumi, tostarp invazīvo sugu ierobežošana un izolēšana, potenciālo herpetofaunas vairošanās vietu atjaunošana un 10 purva bruņurupuču izlaišana dabā.

Projekta nozīme

Apkopotie dati un modelēšanas rezultāti kalpos:

- Latvijas un Lietuvas pārrobežu biodaudzveidības aizsardzības plānošanai,
- mitrāju ekosistēmu ilgtspējīgas apsaimniekošanas uzlabošanai,
- sabiedrības izglītošanai par mitrāju lomu herpetofaunas saglabāšanā.

Projekta otrā posma laikā plānota konkrēto atjaunošanas pasākumu realizācija sadarbībā ar Latvijas un Lietuvas pašvaldībām un pētniecības institūcijām.

Attēls 1. Projekta aizsargājamā suga Eiropas purva bruņurupucis (*Emys orbicularis*); invazīvā suga Sarkanausu bruņurupucis *Trachemys scripta*.

Attēls 2. Plānots atjaunošanai herpetofaunas mitrāja biotops.